

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Susanna Paakkola
Valiokuntakanslian sihteeri Marjo-Riitta Seppälä

LAUSUNTO 24.4.2025
HE 21/2025 vp
LA 24/2023 vp
LA 19/2024 vp

Suomen Lammasyhdistys ry:n lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta sekä lakialoitteita LA 24/2023 vp ja LA 19/2024 vp

Suomen Lammasyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta antaa eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle lausunto koskien hallituksen esitystä metsästyslain 41 §:n muuttamisesta sekä lakialoitteita LA 24/2023 vp ja LA 19/2024 vp.

Suomen Lammasyhdistys ry (SLY) jätti maaliskuussa lausunnon maa- ja metsätalousministeriön luonnokseen metsästyslain 41 §:n muuttamisesta. Kyseisestä luonnoksesta totesimme, että:

- SLY katsoo, että maa- ja metsätalousministeriön lähtökohta asetuksessa on riittämätön, koska ehdotetut muutokset koskisivat vain metsästyslain 41§ poikkeuslupaharkintaa, vaikka tavoitteena pitäisi olla kannanhoidollisen metsästyksen salliminen.
- SLY katsoo, että susikannan sääntelylle ja vähimmäismäärälle on oltava oma pykälänsä metsästyslaissa.
- SLY kannattaa ajatusta, jonka mukaan Bernin sopimuksen 2 artiklan periaatteellisten lähtökohtien mukaisesti metsästyslakiin tehdään erillinen pykälä, jota ei käytetä vain poikkeuslupaharkintaan, vaan koko järjestelmään.
- SLY kannattaa suotuisan suojelutason vähimmäismäärän määrittelyn perusteita lisättäväksi erilliseen pykälään metsästyslaissa.

Edellä mainittuun perustuen suhtaudumme myönteisesti **Anne Kalmarin** kesk ym. lakialoitteessa (**LA 24/2023 vp**) esitettyyn 41 f § lisäämiseen metsästyslakiin ja katsomme, että se täyttää elinkeinomme turvaamisen kannalta keskeiset tavoitteet kannanhoidollisen metsästyksen edistämiseksi.

Jenni Pitkon vihr ym. lakialoitteeseen (**LA 19/2024 vp**), jolla päivitetäisiin metsästyslain 41 a §:n 3 momentti siten, että suurpetojen pyyntilupia ei voitaisi määräaikana myöntää alueille, joilla on tapahtunut kyseisiin suurpetoihin kohdistunutta salametsästystä, toteamme, että poikkeuslupan peruuttamiseen on mielestämme riittävät perusteet metsästyslain nykyisessä 41 e §:ssä.

Perustelumme olemme esittäneet maa- ja metsätalousvaliokunnan keskiviikon (23.4.2025) kokoukseen toimittamassamme lausunnossa, mutta ne löytyvät myös alta.

Kiittäen

Juha Tähkämaa
Puheenjohtaja
Suomen Lammasyhdistys ry

Marjo Simpanen
Toiminnanjohtaja
Suomen Lammasyhdistys ry

Suurpetokanta, erityisesti susikanta, on Suomessa lammastalouden näkökulmasta kestäättömällä tasolla. Lammastalous on susivahingoista eniten kärsivä maatalouden tuotantosuunta. Sudet tappavat vuosittain satoja lampaita (2022: 512 kpl, 2023: 507 kpl, 2024: 406 kpl), ja uhkaavat koko elinkeinon tulevaisuutta; ei ainoastaan taloudellisilla, vaan myös henkisillä ja eläinten jalostustyön menettämiseen liittyvillä vahingoilla. Suomen susikanta on Länsi-Suomessa viisinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Tämä tarkoittaa erityisesti Varsinais-Suomea ja Satakuntaa – alueita, joilla on myös eniten lampaita ja lammastiloja Suomessa. Ongelma kuitenkin koskee koko maata, ja on selvää, että tilanne on lammastalouden näkökulmasta kohtuuton ja kestämaton.

Susien torjumiseksi lammastiloille tarjotaan mm. petoaitojen rakentamista, ja valtio kustantaa petoaitatarvikkeet useimmissa tapauksissa. Aitojen pystytys, hoito ja kunnossapito vaativat kuitenkin paljon työtä, mikä lisää kustannuksia muutenkin kuormitetulla alalla. Lisäksi on huomattava, että susiaidat eivät estä kaikkia susivahinkoja. On olemassa useita esimerkkejä tapauksista, joissa sudet ovat kaivautuneet petoaidan ali tai hypänneet sen yli. Muut ehdotetut keinot, mm. laumanvartijakoirat, asettavat nekin uusia vaatimuksia tiloille ja lisäävät kustannuksia sekä työtä. Laumanvartijakoirat eivät myöskään sovellu kuin osalle tiloista tuotanto-olosuhteista johtuen. Tehokkain keino susien karkottamiseen on ihmisarkuuden lisääminen, ja tämä toteutuu vuosittaisen kannanhoidollisen metsästyksen kautta.

Suomen Lammasyhdistyksen marraskuussa 2024 julkaiseman hätätilajulistuksen mukaan lammastalous on vakavassa ahdingossa. Karitsanlihantuotanto on laskenut viidessä vuodessa n. 30 prosenttia, ja omavaraisuusaste on vajonnut 60 prosentista 45 prosenttiin. Vuonna 2024 teurastettiin vain 38 000 karitsaa, mikä on 3000 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Huippuvuonna 2018 teurastettiin 52 000 karitsaa. Teurasäärien lasku ajoittuu susikannan lisääntymisen yhteyteen, ja vaikka korrelaatio ei välttämättä ole aivan suora, on susien ja niiden aiheuttamien ongelmien määrän lisääntymisellä epäilemättä ollut merkitystä negatiiviseen kehitykseen.

Lisääntyneen susikannan aiheuttamat vahingot ja vahinkojen kasvanut riski suuressa osassa Suomea vaikeuttavat perinnebiotooppien hoitoa ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa. Suomi on CAP-sopimuksessa sitoutunut luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon ja turvaamiseen. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Suomi ei tule saavuttamaan viimeisimmässä sopimuksessa asettamiaan hehtaarimääriä tavoitteita luonnon monimuotoisuuden ylläpitämisessä. Susipaine vaikuttaa osaltaan tähän asiaan, koska biotooppi- ja monimuotoisuusalueet voivat sijaita esim. syrjemmällä, rantojen läheisyydessä, julkisilla alueilla tai hankalien matkojen päässä, jolloin lampaiden suojaaminen esim. petoaitojen tai laumanvartijakoirien avulla on käytännössä mahdotonta. Myöskään merenrannoilla sijaitseville biotoopeille ei ole mahdollista rakentaa petoaitaa merenpinnan vaihteluiden takia.

Suomen Lammasyhdistys ei vaadi susien hävittämistä Suomesta, vaan peräänkuuluttaa keinoja puolustaa ja turvata elinkeinomme jatkuvuus. Tämän takaamiseksi on pidettävä huoli, että suden suotuisan suojelutason vähimmäismäärän määrittelyperusteet on päätettävä eduskunnassa siten, että niissä huomioidaan sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat erityisen painokkaasti. Vain näin voidaan kattavasti ottaa huomioon kansalaisten tuntema huoli, maaseutuelinkeinojen jatkuvuus ja metsästyksen turvaaminen suojelusta keskusteltaessa. Suurpetopolitiikka on koettava hyväksyttävänä ja kansalaisten on voitava luottaa asiasta vastaaviin hallinnon toimijoihin.